

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне опитування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено *в 1 семестрі 2023-2024 навч. року* за анкетною «Якість освітньої програми». А також *в 1,2 семестрах 2022-2023 навч. року* та *1 семестрі 2023-2024 навч. року* за анкетною «Якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **17 респондентів**, що склало **52%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» 2-го курсу за ОПП «Комп'ютерні науки» (перший курс опитування не проходить). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Комп'ютерні науки» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Комп'ютерні науки» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	64,7	23,5	11,8	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	64,7	29,4	5,9	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	64,7	29,4	5,9	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	58,8	29,4	11,8	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	76,5	23,5	0	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	70,6	17,6	11,8	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	64,7	29,4	5,9	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	64,7	29,4	5,9	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	82,4	5,9	5,9	5,9	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	70,6	17,6	5,9	5,9	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	64,7	23,5	11,8	0	0
12	Доступність графіків навчального процесу та розкладів	76,5	5,9	17,6	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	70,6	11,8	11,8	5,9	0

Вищі оцінки (максимальна сума відсотків балами «5» і «4») здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: 100% - «Співвідношення теоретичної і практичної частини».

Менші оцінки (максимальна сума відсотків за балами «1» і «2», 5,9%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання», «Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ».

Інші пропозиції щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні запропонували наступні:

- замало предметів дійсно пов'язаних зі штучним інтелектом та машинним навчанням. На другому курсі ця тематика зовсім відсутня. Блокчейну взагалі ніби не існує (хоча він не погано би вписався до розподілених систем). По-друге, є предмети, що потребують використання або платного ПЗ. Ще трішки що стосується Логіки та риторики. Цей предмет буде більш корисним якщо він буде в першому семестрі першого курсу магістратури, бо в ньому багато понять та термінів що використовуються (але не пояснюються) в предметах цього семестру, наприклад Системний аналіз та прийняття проектних рішень;

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін 1,2 семестрів 2022-2023 навч. року та 1 семестру 2023-2024 навч. року за ОПІ «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 11 критеріями.

Аналіз 30 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2022-2023 навч. року (таблиця 2) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності 71-90%.

Таблиця 2 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		59,3	20	4	5,3	11,3
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	53,3	30	0	6,7	10
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	66,7	16,7	3,3	6,7	6,7
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	53,3	20	10	0	16,7
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	63,3	10	3,3	6,7	16,7
5	Ефективність організації дистанційного навчання	60	23,3	3,3	6,7	6,7
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		61,1	20	2,2	3,3	13,3
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	66,7	13,3	3,3	6,7	10
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	60	23,3	0	0	16,7
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	56,7	23,3	3,3	3,3	13,3
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		74,4	12,2	2,2	2,2	8,9
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	76,7	10	3,3	0	10
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	66,7	20	0	3,3	10
3	Доброчесність	80	6,7	3,3	3,3	6,7

Аналіз таблиці 2 показує, що респондентами в **1 семестрі 2022-2023 навч. року** оцінені *найвищими балами* (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2022-2023 навч. року** в 15 анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів надійшли:

- на мою думку практичні роботи не пов'язані з лекціями. Взагалі немає тестів на порталі («Розподілені комп'ютерні системи і мережі»);
- надати ПЗ, з яким працювати або альтернативне («Розподілені комп'ютерні системи і мережі»).

Аналіз **56 анкет (1 курс) за 2 семестр 2022-2023 навч. року** (таблиця 3) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		67,1	14,6	15,4	2,5	0,4
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	66,1	12,5	19,6	1,8	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	62,5	16,1	17,9	3,6	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	71,4	12,5	12,5	1,8	1,8
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	69,6	16,1	14,3	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	66,1	16,1	12,5	5,4	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		66,7	14,3	17,3	1,8	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та	66,1	14,3	16,1	3,6	0

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
	інше					
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	64,3	16,1	19,6	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	69,6	12,5	16,1	1,8	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		69	16,7	10,7	3,6	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	66,1	21,4	10,7	1,8	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	67,9	12,5	10,7	8,9	0
3	Доброчесність	73,2	16,1	10,7	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в **2 семестрі 2022-2023 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5)** оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі – «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2022-2023 навч. року** в **15** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Аналіз **138 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2023-2024 навч. року** (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності **51-70%**.

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2023-2024 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		73,6	17,4	4,5	2,8	1,7
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	75,4	15,2	4,3	3,6	1,4

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	74,6	16,7	4,3	2,2	2,2
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	72,5	16,7	5,8	3,6	1,4
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	73,2	17,4	5,8	1,4	2,2
5	Ефективність організації дистанційного навчання	72,5	21	2,2	2,9	1,4
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		73,4	17,1	4,8	1,7	2,9
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	73,2	17,4	4,3	2,2	2,9
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	75,4	14,5	5,8	2,2	2,2
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	71,7	19,6	4,3	0,7	3,6
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		77,8	13,8	3,6	2,9	1,9
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	74,6	16,7	3,6	2,2	2,9
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	76,8	13,8	4,3	3,6	1,4
3	Доброчесність	81,9	10,9	2,9	2,9	1,4

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **1 семестрі 2023-2024 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5)** оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання», «Ефективність організації дистанційного навчання»; в **II розділі** – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в **III розділі** – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2023-2024 навч. року в 45** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів надійшли наступні:

- цей предмет буде ще більш корисним якщо він буде в першому семестрі першого курсу магістратури, бо в ньому багато понять та термінів що використовуються (але не пояснюються) в предметах цього семестру, наприклад Системний аналіз та прийняття проектних рішень («Логіка та риторика»);

- рекомендую забезпечити більше практичних завдань та прикладів, що допоможе студентам легше засвоювати теорію через конкретні сценарії («Системний аналіз та прийняття проектних рішень»);

- рекомендації щодо поліпшення якості викладання включають можливість впровадження додаткових тестів на платформі для оцінювання студентів. Тести є ефективним інструментом для перевірки рівня засвоєння матеріалу та сприяють більш ефективній підготовці до оцінювання. Додавання тестів може вигідно вплинути на навчальний процес, забезпечуючи студентам можливість систематизувати отримані знання, перевірити свій рівень розуміння та виявити області, де можливе покращення. Крім того, такий інструмент дозволить викладачеві легше відстежувати прогрес студентів та адаптувати навчальний процес відповідно до їхніх потреб («Розподілені комп'ютерні системи і мережі»);

- потрібно більше синхронізувати лекції та практичні роботи («Програмне забезпечення і проектування локальних і глобальних комп'ютерних мереж»).

Висновки

Відповідно до моніторингу оцінювання якості ОПП «Комп'ютерні науки» здобувачами вищої освіти можна зазначити, що в цілому якість ОПП оцінена позитивно. Найбільша частка респондентів (75 і більше відсотків) надала вищі оцінки («5» та «4» бали) наступним за критеріям: «співвідношення теоретичної і практичної частини», «прозорість та чесність оцінювання знань», «організація в цьому навчальному році дистанційного навчання», «якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ». Значно високими балами оцінені наступні критерії: «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «спрямованість дисциплін на майбутню професію» та «використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)». Жодної негативної оцінки респондентів та одночасно високі оцінки («5» та «4» бали) отримали наступні критерії: «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі» та «відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям».

В той же час є критерії якості ОПП, за якими здобувачі вищої освіти не зовсім задоволені. Зокрема, деяких здобувачів (5,9% респондентів) не задовольняє «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)».

Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти якості викладання дисциплін показав, що здобувачі дали позитивні оцінки («5» та «4» бали) методичному та практичному рівню ведення занять (в середньому надали більше 79% респондентів). В розрізі критеріїв в найвищій бал було оцінено «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти» - 66,7% та «викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше» - 66,7%. Найвищим балом здобувачі оцінили «ставлення до

здобувачів вищої освіти» - в середньому 74,4%. Особливо відмінно оцінено критерії «Доброчесність» та «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання». Порівняльний аналіз результатів за 2022-2023 н.р. та I семестр 2023-2024 н.р. не виявив суттєвих розбіжностей в оцінках.

З метою підвищення якості освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» з врахуванням думок здобувачів вищої освіти та зроблених зауважень пропонується обговорити пропозиції:

- оновити зміст дисципліни за вільним вибором студента «Сучасні інформаційні системи у бізнес-процесах» у відповідності до сучасних тенденцій в ІТ-сфері;

- залучати здобувачів вищої освіти до участі у науково-практичних заходах, зокрема у Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Сучасні комп'ютерні та інформаційні системи і технології», що відбувається на базі кафедри комп'ютерних наук ТДАТУ;

- систематично організовувати вебінари спрямування з представниками ІТ-компаній з метою забезпечення можливостей кар'єрного зростання та подальшого працевлаштування.

Гарант ОПП «Комп'ютерні науки»
за другим (магістерським)
рівнем вищої освіти



Віра МАЛКІНА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент



Радміла СКЛЯР